

NOTAT



Miljøministeriet  
Naturstyrelsen

Naturplanlægning,  
naturprojekter og skov  
J.nr. NST-400-00067  
Ref. pem/lba  
Den 6. marts 2013

## Høringsnotat

Vedrørende

### **L 193 - Forslag til Lov om ændring af miljømålsloven (Forenkling af planprocessen for Natura 2000-planer og styrkelse af interessentinddragelse m.v.)**

Lovudkastet blev sendt i ekstern høring den 18. januar 2013 med frist for at afgive høringssvar den 15. februar 2013.

Udkastet blev sendt til høring hos en bred kreds af organisationer, jf. bemærkningerne til lovforslaget.

Lovudkastet har endvidere været drøftet i Grønt Fremdriftsforum den 5. februar 2013. I Grønt Fremdriftsforum er følgende repræsenteret: Naturstyrelsen, NaturErhvervsstyrelsen Kommunernes Landsforening, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening, Danmarks Jægerforbund, Landbrug & Fødevarer og Dansk Skovforening.

Der har desuden været opfølgende drøftelser mellem Landbrug & Fødevarer, Dansk Skovforening og Naturstyrelsen den 8. februar 2013 og Kommunernes Landsforening den 11. februar 2013

Miljøministeriet har modtaget i alt 11 høringssvar.

Følgende høringssparter har fremsendt bemærkninger til udkastet til lovforslaget: Bæredygtigt Landbrug, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Danske Regioner, Dansk Skovforening, Friluftsrådet, Foreningen af Vandværker i Danmark, Kommunernes Landsforening og Landbrug & Fødevarer.

Advokatrådet har oplyst, at man ikke har bemærkninger til lovforslaget.

Høringssvarene har især berørt følgende punkter:

1. Styrkelse af dialog og inddragelse
2. Mål og rammestyning
3. Høringsbestemmelser
4. Indholdet af de kommunale Natura 2000-handleplaner
5. Basisanalysernes status og indhold

I det følgende sammenfattes de væsentligste synspunkter vedrørende de ovennævnte punkter og Miljøministeriets kommentarer hertil. Høringssvarene er kun gengivet i hovedtræk.

Foruden de ændringer, som høringssvarene har givet anledning til, er der foretaget visse redaktionelle og lovtekniske ændringer af lovforslaget i forhold til høringsudgaven af 18. januar 2013.

### **Generelle bemærkninger**

Danmarks Naturfredningsforening udtrykker stor anerkendelse af ministeriets udmøntning af de konkrete anbefalinger, som blev udkommet af mødet med deltagelse af en bred kreds af interessenter i efteråret 2012 om første planperiode. Foreningen støtter adskillelsen af planprocesserne for hhv. Natura 2000-planer og vandplaner.

Friluftsrådet konstaterer, at rådets forslag til ændring af miljømålsloven stort set er imødekommet. Friluftsrådet har således ingen væsentlige indvendinger.

Danmarks Jægerforbund er generelt glade for udmeldingen om en forenkling af planprocessen sammenholdt med styrkelse af lodsejerinddragelse, men er bekymret over ændringer, der kan få indflydelse på Natura 2000-planernes kvalitet, indsigelsesmulighederne og interessenternes reelle mulighed for indflydelse på planindhold.

Foreningen af Vandværker i Danmark hilser forslaget om forenkling af planproceduren velkommen. Foreningen havde dog gerne set, at også planproceduren for vandplanerne indgik i lovforslaget og understreger, at en lignende procedure også bør gælde for vandplanerne.

Danske Regioner forholder sig positivt til forslagets intentioner om en styrket interessentinddragelse i forbindelse med udarbejdelse af Natura 2000-planerne. Der tages forbehold for politisk godkendelse.

Dansk Skovforening har på baggrund af drøftelser i høringsperioden mellem foreningen, Landbrug & Fødevarer og Naturstyrelsen en forventning om, at lodsejerinddragelsen tidligt i processen får en mere central – og direkte udtrykt – placering i lovforslaget og bemærkningerne hertil. Foreningens høringssvar tager udgangspunkt i, at denne forventning indfries.

Landbrug & Fødevarer finder det positivt, at der med lovforslaget lægges op til en forenkling af planlægningsprocessen og kan bakke op om mange af de foreslåede ændringer.

Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at der sikres reel lodsejerinddragelse i forbindelse med udarbejdelse af de næste generationer af Natura 2000-planer.

Kommunernes Landsforening opfordrer til en grundlæggende revurdering af lovforslaget. Efter KLs opfattelse er interessentinddragelsen diffust beskrevet, lovforslaget flugter ikke med økonomiaftalen fra 2012 mellem regeringen og KL om mål og rammestyring, og forenklingen af reguleringen er blevet til et forfejlet forsøg på at ændre handleplanerne til arbejdsprogrammer.

Miljøministeriets bemærkninger:

Miljøministeriet har noteret sig, at de fleste høringsparter overordnet set har en positiv holdning til lovforslaget, men at der også er kritiske kommentarer til dele af indholdet. Disse behandles i de følgende afsnit.

**Ad 1. Styrkelse af dialog og inddragelse**

Landbrug & Fødevarer og Dansk Skovforening ønsker, at Miljøministeriet og kommunerne får en eksplicit pligt til at inddrage lodsejere på relevante tidspunkter i planlægningsprocessen. Foreningerne fremhæver, at det kan være nødvendigt med en differentieret tilgang til lodsejerinddragelsen og foreslår konkrete kriterier for udvælgelsen af væsentligt berørte lodsejere. Foreningerne ønsker også, at en bredere kreds af lodsejere får mulighed for at blive inddraget tidligt i processen.

Landbrug & Fødevarer fremhæver, at det også i forbindelse med udarbejdelsen af de kommunale handleplaner er helt afgørende, at private lodsejere inddrages. L&F finder, at der bør være krav om, at kommunerne i forbindelse med oversigten over initiativer til interessentinddragelse også laver en plan for, hvordan private lodsejere sikres den bedste inddragelse.

Landbrug & Fødevarer og Dansk Skovforening fremhæver vigtigheden af, at der afsættes de fornødne ressourcer til dialog og inddragelse.

Danmarks Sportsfiskerforbund finder det positivt, at der lægges op til en styrkelse af dialog om Natura 2000-planlægningen tidligt i processen. Forbundet finder endvidere, at der er et udtalt behov for, at der nedsættes formaliserede lokale samarbejdsfora med deltagelse af myndigheder, lodsejere, interesseorganisationer, hvis en dialog skal resultere i en ordentlig og konstruktiv proces.

Danmarks Jægerforbund anerkender Miljøministeriets forslag til dialog om planindhold, men finder det magtpåliggende, at alle interessenter får mulighed for at indgå i en forudgående lokal dialog forud for planlægningen.

Jægerforbundet er grundlæggende ærgerlig over, at idéfasen foreslås afskaffet. Forbundet er ikke overbevist om, at de frustrationer, som idéfasen angives at have skabt i omverdenen, løses alene ved at erstatte idéfase med dialog. Det kræver efter Jægerforbundets opfattelse primært en holdningsændring hos myndighederne og decentralisering af ansvar og initiativ for Natura 2000-arbejdet.

Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Danske Regioner støtter forslaget om afskaffelse af idéfasen.

Bæredygtigt Landbrug foreslår, at afskaffelsen af idéfasen og forkortelsen af høringsperioden over de statslige forslag til Natura 2000-planer udtages af forslaget. Subsidiært at der suppleres med mere reelle muligheder for tredjeparter til af egen drift at involvere sig i processerne fra disses begyndelse, således at det sikres, at alle med interesse i forholdene får mulighed for at deltage i den demokratiske proces, afgive holdninger og bemærkninger mv. Foreningen savner således en tydelig beskrivelse af, hvorledes den målrettede dialog netop målrettes mod interessenterne. Uden en sådan skabes der efter Bæredygtigt Landbrugs opfattelse en betænkelig mulighed for myndighederne til at fravælge og sortere.

Danmarks Jægerforbund ønsker, at der oprettes dialogfora med henblik på at drøfte den marine planlægning tidligt i planlægningsfasen.

Friluftsrådet ønsker det specificeret i lovtæksten, at både nationale og lokale foreninger og organisationer skal inddrages i udarbejdelsen af den statslige Natura 2000-plan via dialogfora under Naturstyrelsens lokale enheder. Rådet finder endvidere, at der i loven bør stilles krav om, at de kommunale handleplaner skal redegøre for, hvordan kommunens Grønne Råd vil blive inddraget.

Foreningen af Vandværker i Danmark fremhæver, at en større direkte inddragelse og målrettet dialog med brugerne er afgørende for, at reglerne om partshøring i offentlighedsfasen kan svækkes.

Kommunernes Landsforening foreslår, at inddragelsen sker gennem høring og/eller dialog vedr. basisanalysen, høring over de overordnede mål, evt. kombineret med orienteringsmøder, høring og dialog under udarbejdelsen af indsatsprogram/handleplan og dialog før og under implementeringen.

KL finder lovforslagets beskrivelse af interessentinddragelsen diffus og derved ikke giver interessenterne et klart billede af, hvori den består. Beskrivelsen afspejler endvidere efter KLs opfattelse ikke det reelle ressourceforbrug, som inddragelse vil medføre for det offentlige.

KL er enig i, at idefase og teknisk forhøring opgives i lyset af, at staten ikke har anvendt inputtet fra kommunerne.

Miljøministeriets bemærkninger:

*Miljøministeriet har imødekommet Landbrug & Fødevarer og Dansk Skovforenings ønske om, at Miljøministeriets pligt til at inddrage lodsejere, som har en væsentlig interesse i planen, i drøftelserne forud for udarbejdelsen af de statslige Natura 2000-planer lovfæstes.*

*Derudover er lobemærkningerne væsentligt uddybet med henblik på at gøre det klart hvem, der agtes inddraget i dialogen, om hvad og hvornår. Det imødekommer også Kommunernes Landsforenings kritik af beskrivelsen af interessentinddragelsen.*

*Det præciseres således i lobemærkningerne, at der i forbindelse med planens udarbejdelse påhviler en pligt for Miljøministeriet til at inddrage og kommunikere med den enkelte lodsejer med væsentlige interesser, der vil kunne berøres af et eller flere elementer i planlægningen for et Natura 2000-område. Sådanne interesser må antages at foreligge, når planlægningen væsentligt kan berøre lodsejeres mulige erhvervsudøvelse, herunder økonomiske udnyttelse og retlige råden over ejendommen.*

*Disse forpligtelser vil således skulle iagttages navnlig i forhold til ejere af erhvervsjendomme til jordbrug, som ejer et Natura 2000-område, eller hvor Natura 2000-området ejes af få lodsejere, samt lodsejere der ejer store andele af et givent Natura 2000-område.*

*Herudover vil forpligtelserne omfatte ejere af erhvervsjendomme til jordbrug med mere end 50 ha kortlagte habitatnaturtyper eller kortlagte levesteder for arter indenfor et Natura 2000-område, der er omfattet af planlægningen efter*

denne lov. Det samme gælder ejere af erhvervsejendomme til jordbrug, der ejer et stort areal inden for et Natura 2000-område.

Indgår større regionale projekter som et muligt element i planlægningen kontakter Miljøministeriet områdets berørte lodsejere, som har væsentlige interesser, der vil kunne blive berørt af sådanne projekter.

Det fremgår endvidere i de uddybede lovbemærkninger, at dialogen om de statslige planer i praksis kan bl.a. tage udgangspunkt i det etablerede dialogforum Grønt Fremdriftsforum og i større dialogmøder om enkeltemner.

I forhold til de enkelte Natura 2000-områder vil Naturstyrelsens decentrale enheder tage initiativ til møder med relevante organisationer og kommuner, hvor basisanalyser præsenteres og muligt planindhold drøftes. Med hensyn til kredsen af relevante organisationer vil Naturstyrelsen tage udgangspunkt i den kreds, som i dag er repræsenteret i vand- og naturrådene. Herved imødekommes også Danmarks Sportsfiskerforbunds og Danmarks Jægerforbunds ønske om repræsentation, Bæredygtigt Landbrugs ønske om større klarhed over, hvem der tænkes inddraget, samt Friluftsrådets ønske om såvel nationale og lokale foreninger og organisationer inddrages i udarbejdelsen af den statslige Natura 2000-plan via dialogfora under Naturstyrelsens lokale enheder.

Der vil endvidere blive taget konkrete initiativer i forhold til berørte lodsejere med væsentlige interesser.

Det er endvidere tanken – med udgangspunkt i de lokale forhold og ønsker - at afprøve forskellige dialogformer i de enkelte Natura 2000-områder, f.eks. inddragelse af Naturstyrelsens Brugerråd eller tilsvarende, oprettelse af lokale Natura 2000-projektgrupper til forberedelse af konkrete projekter og lignende initiativer, som staten er ansvarlig for.

For så vidt Danmarks Jægerforbunds ønske om oprettelse af dialogfora med henblik på at drøfte den marine Natura 2000-planlægning tidligt i planlægningsfasen, kan Miljøministeriet imødekomme ønsket således, at der agtes indkaldt til et møde på nationalt niveau om den marine planlægning med berørte organisationer og foreninger tidligt i forløbet. Det bemærkes, at en væsentlig del af indsatsen vil omhandle vandkvaliteten, som håndteres af vandplanlægningen.

Det fremgår derudover af de udbyggede lovbemærkninger, at det påhviler ministeriet at arrangere offentlige informationsmøder eller tage andre initiativer med henblik på at informere om Natura 2000-planlægningen tidligt i forløbet. Herved imødekommes også Danmarks Sportsfiskerforbunds, Danmarks Jægerforbunds og Bæredygtigt Landbrugs ønske om, at der skabes mulighed for en bred kreds af interessenter kan involvere sig i processerne fra disses begyndelse.

Som ønsket af Landbrug & Fødevarer og Dansk Skovforening fastslås det, at Miljøministeriet vil give lodsejere af privatejede arealer mulighed for at bidrage til eller blive informeret om den statslige planlægning på et tidligt tidspunkt, hvis en senere konkret indsats kan involvere privatejede arealer, uanset at de senere skal inddrages i konkrete projekter, der skal realisere Natura 2000-planen.

*For så vidt angår dialog og inddragelse i forbindelse med de kommunale handleplaner, indeholder lovforslaget - i overensstemmelse med Landbrug & Fødevarers og Dansk Skovforenings generelle ønske - krav om, at handleplanerne skal redegøre for forventede initiativer, som kommunalbestyrelserne vil tage for at gennemføre Natura 2000-planen, herunder interessentinddragelse. Det fremgår af lobemærkningerne, at der skal redegøres for, i hvilke fora den lokale dialog med organisationer og lodsejere tænkes gennemført.*

*Da ikke alle kommuner har Grønne Råd, kan Miljøministeriet ikke imødekomme Friluftsrådets ønske om, at de kommunale handleplaner skal redegøre for, hvordan kommunens Grønne Råd vil blive inddraget. Imidlertid er Grønne Råd udtrykkeligt nævnt i lobemærkningerne som eksempel på et relevant forum.*

*Miljøministeriet er enig i Landbrug & Fødevarer og Dansk Skovforenings fremhævelse af vigtigheden af, at der afsættes de fornødne ressourcer til dialog og inddragelse i kommunerne. Ressourcebehovet skal imidlertid ses i lyset af, at dialog og lokal inddragelse primært vil være forbundet med de konkrete projekter, der skal udmønte Natura 2000-planen og strække sig over hele planperioden. Miljøministeriet har noteret sig, at Kommunernes Landsforening ikke finder, at interessentbeskrivelsen reflekterer det reelle ressourceforbrug, som inddragelse vil medføre for det offentlige.*

*Efter Miljøministeriets opfattelse vil den målrettede dialog, der også vil omfatte særligt berørte private lodsejere, – i modsætning til en idéfase - gøre inddragelsen mere konkret og vil fokusere på udarbejdelsen af planforslagene for de enkelte Natura 2000-områder. Derfor kan Danmarks Jægerforbunds og Bæredygtigt Landbrugs ønske om at bibeholde idéfasen ikke imødekomme.*

*Miljøministeriet er overordnet enig med Kommunernes Landsforening om, at der er behov for dialog om basisanalysen og forud for udarbejdelsen af planer samt i forbindelse med den konkrete gennemførelse.*

## **Ad 2. Mål- og rammestyning**

*Kommunernes Landsforening foreslår, at hele eller dele af de statslige Natura 2000-plans indsatsprogram fremover udarbejdes som en del af de kommunale handleplaner for at sikre den af miljøministeren øgede lokale dialog. KL foreslår, at Naturstyrelsen udarbejder basisanalyser og målplaner uden detailplanlægning, mens kommunerne står for kombinerede indsats- og handleplaner for de lysåbne og ikke-fredskovspligtige arealer.*

*KL foreslår endvidere, at der er et ensartet datagrundlag for planerne, at statens målsætninger vedtages rettidigt, så kommunerne ikke som i første planperiode belastes af statens forsinkelse på 2 år, og at der skabes sammenhæng mellem de statslige mål og de statslige virkemidler, f.eks. finansieret over landdistriksprogrammet.*

### *Miljøministeriets bemærkninger:*

*Staten har det overordnede ansvar for, at Danmark lever op til EUs direktivforpligtelser, herunder habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet. Det indebærer, at der med det statslige Natura 2000-planer skal sættes målsætninger for naturtilstanden i Natura 2000-områderne og sigtelinjer for indsatsen i planperiode. Staten tilvejebringer endvidere virkemidler til brug for planlægningen. Inden for disse rammer er det op til kommunerne, som har*

myndighedsansvaret for naturbeskyttelsen i det åbne land, at føre indsatsen ud i livet. Lovforslaget lægger ikke op til en ændring af den overordnede opgavefordeling mellem stat og kommuner. Plankonceptet er forenklet og tager afsæt i en mål- og rammestyret indsats af kommunernes indsats. Det er således hensigten, at de statslige Natura 2000-planer fremover vil lægge hovedvægten på mål- og rammestyret indsats, således at kommunalbestyrelserne får et større råderum til at planlægge den nødvendige indsats under respekt af de mål og den indsats, som fastlægges i de bindende statslige planer. De statslige indsatsprogrammer vil således gå mindre i detaljen - i overensstemmelse med KLs ønsker – og lægge hovedvægten på overordnede krav til planperiodens indsats, hvilket er præciseret i lovbemærkningerne.

### **Ad 3.a. Forkortelse af høringsperioden over forslag til statslige Natura 2000-planer**

Danmarks Jægerforbund kan ikke støtte forslaget om at forkorte høringsperioden fra mindst 6 måneder til mindst 12 uger. Forbundet anfører, at forbundet har brug for tid til at arbejde med høringer, og fremhæver, at en del af arbejdet skal gøres uden for almindelig arbejdstid, hvilket begrænser antallet af timer, som reelt er til rådighed.

Bæredygtigt Landbrug kan ikke støtte forslaget om at afkorte høringsperioden, jf. ovenfor.

Danmarks Naturfredningsforening støtter forslaget om at forkorte høringsperioden.

#### Miljøministeriets bemærkninger:

Som det fremgår af lovbemærkningerne, skal forslaget ses på baggrund af den styrkede dialog forud for høringen over forslag til Natura 2000-plan og interessenters ønske om, at planprocessen forkortes tidsmæssigt, bl.a. for at bevare momentum i forhold til lodsejere og lokale foreninger. Den styrkede dialog forud for høringen betyder, at de relevante foreninger og organisationer og lodsejere med væsentlige interesser allerede før forslag til Natura 2000-plan sendes i høring vil have været inddraget i planlægningen og således være bekendt med de grundlæggende overvejelser, som forslaget baseres på. Det vil lette udarbejdelsen af høringssvar. Endvidere vil en forkortelse af høringsperioden have den positive konsekvens, at den offentlige høring over forslag til de opfølgende kommunale handleplaner, der efter de gældende regler skal vedtages senest 6 måneder efter Natura 2000-planen er vedtaget, fremover ikke vil falde i en sommerferieperiode, som er blevet fremhævet som et problem af flere organisationer.

### **Ad 3.b. Supplerende høringer – Undtagelse fra høringspligten**

Danmarks Jægerforbund finder, at forslag til ændring af reglen om supplerende høring over forslag til Natura 2000-plan indebærer en stramning af reglen, som man opfatter som udtryk for, at der ikke længere er en mulighed for at gøre indsigelse. Forbundet ønsker endvidere, at hensynet til friluftslivet reflekteres i lovbemærkningerne.

#### Miljøministeriets bemærkninger:

Forslaget indebærer ikke en stramning, tværtimod. Det sikres, at der vil være en bred offentlig høring med en lovfastsat høringsperiode på 4 uger. Heller ikke i dag er det muligt at gøre indsigelse med den retsvirkning, at forslaget ikke kan vedtages endeligt, før der er opnået enighed.

*Det er i lovbemærkningerne tilføjet, at væsentlige ændringer også kan være ændringer, der kan have væsentlig betydning for rekreative interesser.*

Landbrug & Fødevarer ønsker undtagelsen fra høringspligten i forhold til ikke-væsentlige ændringer af Natura 2000-planens indsatsprogram i planperioden udtaget af lovforslaget med henvisning til, at den kan give anledning til usikkerhed om, hvor vidtgående ændringer der kan gennemføres uden høring.

Dansk Skovforening anser det for påkrævet, at eventuelle ikke-væsentlige ændringer af det statslige indsatsprogram, der kan føre til en ændring af konkrete ejendommers fremtidige driftsmuligheder, meddeles direkte til lodsejerne og ikke kun offentliggøres digitalt.

*Miljøministeriets bemærkninger:*

*Ikke-væsentlige ændringer skal forstås i lyset af definitionen af væsentlige ændringer, der er defineret i lovbemærkningerne i forbindelse med bestemmelsen om supplerende høringer. I lovbemærkningerne henvises nu til denne definition. Ministeriet finder det tidssvarende og tilstrækkeligt at benytte digital offentliggørelse af ikke-væsentlige ændringer af indsatsprogrammet.*

**Ad 4. Ændring af indhold og sigte med de kommunale Natura 2000-handleplaner**

Danmarks Naturfredningsforening har med tilfredshed konstateret, at konstruktionen med statslige indsatsprogrammer og kommunale handleplaner, der udmønter disse, opretholdes. Foreningen støtter forslaget om, at de kommunale handleplaner skal indeholde en tidsfølge for indsatsen.

Danmarks Jægerforbund støtter de foreslåede ændringer af reglerne vedrørende de kommunale handleplaner. Forbundet opfordrer til, at interessenter inddrages via kommunernes Grønne Råd.

*Miljøministeriets bemærkninger:*

*Der henvises til bemærkninger vedrørende den kommunale proces i afsnit 1.*

Kommunernes Landsforening ønsker som nævnt ovenfor nævnt, at kommunerne fremover står for kombinerede indsats- og handleplaner for de lysåbne og ikke-fredskovspligtige arealer.

KL kritiserer den foreslåede ændring af indhold og sigte med de kommunale handleplaner, som efter KLs opfattelse ikke indebærer en reel forenkling.

*Miljøministeriets bemærkninger:*

*Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, skal handleplanerne fremover angive behovet for konkrete forvaltningstiltag og prioriteringen (tidsfølgen) af indsatsen, forventede initiativer, herunder en plan for interessentinddragelse, og opgavefordelingen mellem myndigheder og offentlige lodsejere. Efter Miljøministeriets opfattelse indebærer det et betydeligt bedre flow i løsningen af opgaverne. Kommunerne får mere tid til dialog og lokal inddragelse, der primært vil være forbundet med de konkrete projekter, der skal udmønte Natura 2000-planen og strække sig over hele planperioden.*

KL anholder, at det i lovforslaget anføres, at de ændrede handleplaner vil forankre ansvaret for gennemførelsen af Natura 2000-planerne på kommunalt niveau, og påpeger, at det allerede er tilfældet.



Miljøministeriets bemærkninger:

Miljøministeriet er enig i, at kommunerne allerede har det ansvar og har ændret formuleringen i lovforslaget.

**Ad 5. Basisanalysernes status og indhold**

Danmarks Naturfredningsforening støtter forslaget om, at basisanalyserne ikke skal være en del af de bindende Natura 2000-planer.

Danmarks Jægerforbund støtter forslaget om, at basisanalysen er grundlaget for målfastsættelse og indsatsprogram i de enkelte Natura 2000-planer, men ikke en del af den bindende Natura 2000-plan og indgår i grundlaget for Miljøministeriets dialog med interessenter.

Danmarks Jægerforbund og Landbrug & Fødevarer støtter, at basisanalysen fokuserer på Natura 2000-områderne.

Danmarks Jægerforbund har fokus på kvaliteten af basisanalyserne og overvågningsdata, og opfordrer til stor åbenhed om, hvorfra datakilder hidrører.

Landbrug & Fødevarer lægger vægt på, at basisanalyserne er stringent fagligt og beskrivende.

Miljøministeriets bemærkninger:

Miljøministeriet deler Danmark Jægerforbunds og Landbrug & Fødevarers synspunkt om, at basisanalyserne skal være fagligt velfunderede, og at der skal være åbenhed omkring dem.

Landbrug & Fødevarer bakker fuld ud om, at sagsbehandlingen i forbindelse med Natura 2000-planerne til enhver tid skal foregå på det bedste faglige grundlag.

L&F finder, at der skal ske underretning af de berørte lodsejere, hvis der i løbet af planperioden fremkommer ny viden, som kan have stor betydning for indsats (planperiodens mål) eller virkemidler.

L&F ønsker tydeliggjort, hvad der menes med, at basisanalysen skal indeholde "en foreløbig vurdering af trusler". L&F finder endvidere, at kun arealer med forekomst af habitatnaturtyper og ikke potentielle arealer bør indgå i basisanalysen.

Miljøministeriets bemærkninger:

Formuleringen "foreløbig vurdering af trusler" knytter an til det forhold, at vurderingen er baseret på overvågningsdata og kortlægning. Denne vurdering står ikke alene, men suppleres af en konkret vurdering forud for indgåelse af konkrete aftaler. Miljøministeriet kan bekræfte, at arealer, der potentielt vil kunne udvikle sig habitatnaturtyper, ikke indgår i basisanalysen.

**Andre emner**

Danmarks Naturfredningsforening støtter forslaget om, at de kommunale handleplaner skal kunne ændres i planperioden.

Landbrug & Fødevarer og Dansk Skovforening finder det positivt, at det bliver et lovkrav, at de kommunale handleplaner og de statslige handleplaner for de

skovbevoksede, fredskovspligtige områder skal koordineres. De to foreninger ønsker det dog præciseret, at planerne skal samles i én handleplan.

Danske Regioner finder det vigtigt, at det sikres, at der fortsat i praksis sker en koordinering af kommunernes miljøindsats på tværs, herunder sikres konsistens mellem kommunernes planer og den regionale udviklingsplan.

Miljøministeriets bemærkninger:

*Miljøministeriet har på baggrund af bemærkningerne præciseret i lovforslagets § 37 a, at koordineringen af handleplanerne skal resultere i en sammenskrevet handleplan for Natura 2000-området.*

Landbrug & Fødevarer ønsker, at det af lovbemærkningerne tydeligere fremgår, hvilken betydning Regeringens og Kommunernes Landsforenings aftale vedr. mål- og rammestyring af kommunernes indsats har for Natura 2000-planerne.

Miljøministeriets bemærkninger:

*Det er præciseret i lovbemærkningerne, at lovforslaget ikke ændrer ved den overordnede opgavefordeling mellem stat og kommune, men at det er hensigten, at de statslige Natura 2000-planer fremover vil lægge hovedvægten på mål- og rammestyring af den kommunale indsats, således at kommunalbestyrelserne får et større råderum til at fastlægge den konkrete indsats under respekt af de mål og den indsats, som er fastlagt i de bindende statslige planer. De statslige indsatsprogrammer vil således gå mindre i detaljen og lægge hovedvægten på overordnede krav til planperiodens indsats.*

**Spørgsmål, som ikke har direkte relation til lovforslaget**

Danmarks Sportsfiskerforbund ønsker sæde i Grønt Fremdriftsforum.

Miljøministeriets bemærkninger:

*Det er præciseret i lovbemærkningerne, at Miljøministeriet i forbindelse med dialogen i forhold til de enkelte Natura 2000-områder vil tage initiativ til møder med bla. relevante organisationer, hvor basisanalyserne præsenteres og muligt planindhold drøftes. Ministeriet vil tage udgangspunkt i den kreds, som i dag er repræsenteret i vand- og naturrådene. Ministeriet er opmærksom på, at Danmarks Sportsfiskerforbund har sæde i disse råd og agter at invitere forbundet til disse møder.*

Danmarks Sportsfiskerforbund kritiserer det nationale overvågningsprogram (NOVANA), som man finder utilstrækkeligt til at kunne vurdere den faktiske naturmæssige effekt af indsats for naturtyper og arter.

Miljøministeriets bemærkninger:

*Det nationale overvågningsprogram for vand og natur sikrer en stikprøvebaseret overvågning af alle naturtyper og arter på Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag og kortlægger i hver Natura 2000-planperiode som udgangspunkt alle de naturtyper og levesteder for arter, som indgår i Natura 2000-planlægningen. Kortlægningen af levesteder er igangsat og vil blive gennemført efterhånden, som egnede metoder udvikles. Det fremgår desuden af programbeskrivelsen fra 2011, at der skal sikres en overvågning af effekten af forvaltningsindsatsen. Det er endnu for tidligt at iværksætte en effektovervågning, fordi Natura 2000-handleplanerne først er endeligt vedtagne med udgangen af 2012.*

Foreningen af Vandværker i Danmark havde gerne set, at også planproceduren for vandplanerne indgik i lovforslaget og understreger, at en lignende procedure også bør gælde for vandplanerne.

Miljøministeriets bemærkninger:

Ministeriet har noteret sig foreningens synspunkt.

Landbrug & Fødevarer foreslår, at de kommunale handleplaner bliver tilgængelige fra en central hjemmeside eller ved link fra Naturstyrelsens hjemmeside.

Miljøministeriets bemærkninger:

Ministeriet har noteret sig foreningens forslag og vil overveje, om det kan føres ud i livet.

Kommunernes Landsforening finder, at der bør ses nærmere på anmeldelsesordningen efter naturbeskyttelsesloven.

Miljøministeriets bemærkninger:

Ministeriet har noteret sig foreningens forslag, og det vil indgå i de videre overvejelser.